

BALTIJOS JUODOSIOS JŪROS EKONOMIKOS FORUMAS
„SPORTAS IR EKONOMIKA“

**“Sporto ekonomikos
vertinimo situacija Lietuvoje”**

dr. Vilma Čingienė, Mykolo Romerio universitetas

2018 m. spalio 25 d., Klaipėda

MYKOLO
ROMERIO
UNIVERSITETAS

Pristatymo aktualumas

Pagrindimas

Kodėl tikslinga vertinti sporto ekonomiką?

Būtis

Kas yra atlikta/atliekama?

Perspektyva

Kokia sporto ekonomikos vertinimo ateitis?

Pristatymo turinys

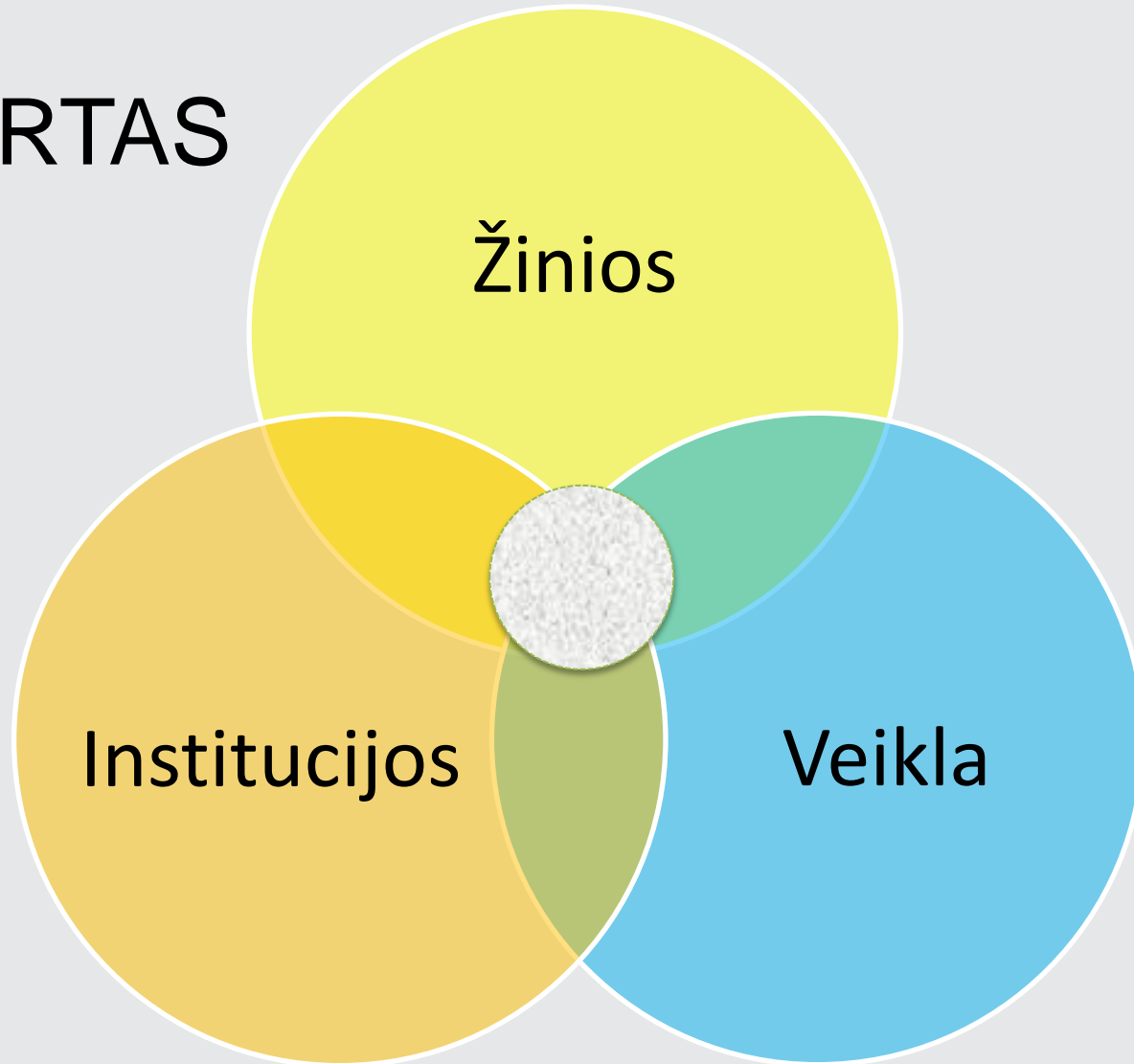
- Sporto statistikos poreikio pagrindimo kontekstas
- Ekonominės sporto statistikos situacija šalyje
- Socialinės ir ekonominės sporto statistikos rodikliai
- Ateities iššūkiai: miesto ir nacionaliniame lygmenyje

Europos sporto politikos dedamosios

Societal role of sport	Economic dimension	Organisation of sport
Health and participation	Sports statistics	Good governance
Social inclusion	Sustainable financing	Match-fixing
Education and training	Antitrust law	Free movement of sportspeople
Anti-doping	State aid	Transfers, sports agents
Dual careers	Media/ property rights	

EU Sport policy: an overview, 2015

SPORTAS

„visos fizinės veiklos formos, kuriomis organizuotai ar individualiai siekiama tobulinti fizinę ištvermę ir psichinę gerovę, formuoti socialinius santykius ar siekti rezultatų įvairaus lygio varžybose“ (EK, 1993)

Sporto statistikos poreikio pagrindimo kontekstas

- ✓ 1996 m. Šiaurės-Baltijos šalių seminaras „*Sport statistics in Baltic countries*“ (Jyväskylä, Suomija)
- ✓ 1998 m. Europoje atliktas statistinių klasifikatorių pritaikymas sporto sektoriui:
 - ✓ Tarptautinis profesijų klasifikatorius ISCO (NEORS) ir
 - ✓ Ekonominių veiklų rūšių klasifikatorius NACE (NEARS)
- ✓ 2004 m. Europos švietimo per sportą metai: **Lietuvos** darbo jėgos sporto sektoriuje analizė pagal EK projektą „*Vocasport*“
- ✓ 2007 m. sukurta Vilniaus sporto apibrėžtis (koreguota 2011,2017)
- ✓ 2008 m. **Lietuvoje** atlikta „Sporto sektoriaus studija“

Sporto statistikos poreikio pagrindimo kontekstas

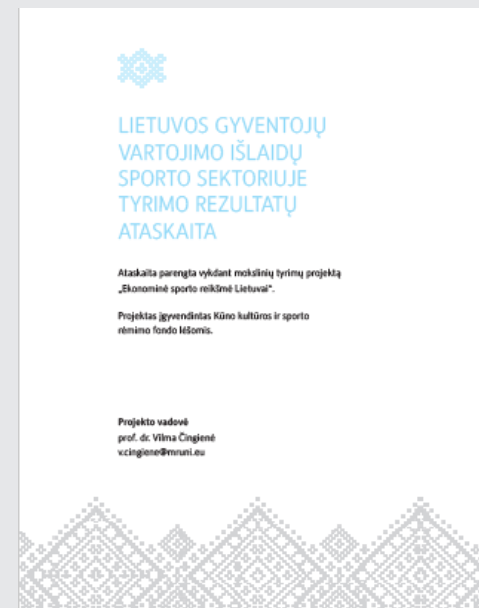
- ✓ 2011 m. ES konferencija „Sporto statistika“
- ✓ 2011-2014 m. EK darbo grupė „Sporto statistika“
- ✓ 2012 m. **Šalyje** bendradarbiavimo pradžia tarp Statistikos Departamento ir Kūno Kultūros ir Sporto Departamento prie LRV dėl **ekonominių sporto statistinių rodiklių**
- ✓ 2013 m. **Lietuvai** pirmininkaujant ES Tarybai pristatyta tema „*Is the contribution of sport significant to the Lithuanian economy and to what extent?*“
- ✓ 2015 m. Eurostate sukurta sporto statistikos grupė
- ✓ 2014-2017 m. EK darbo grupė „Ekonominė sporto dimensija“

Sporto statistikos poreikio pagrindimo kontekstas

- ✓ 2017-2020 m. ES darbo planas sporto srityje - *Sporto ekonominis aspektas, ypač naujovės sporto srityje, sportas ir bendra skaitmeninė rinka* (The economic dimension of sport, in particular innovation in sport, and sport and the digital single market)
- 2018 m. ES tarybos pirmininkavimo konferencija tema „Sporto ekonominė dimensija: sportas augimui ir užimtumui“ Viena (Austrija)
- Erasmus+ programa, sporto sritis bendradarbiavimo partnerystės projektai: „Europos sporto ir fizinio aktyvumo sektoriaus įgūdžių sąjunga“ (ESSA-Sport, EOSE) „Investicijos į sportą sveikesnei Europos visuomenei“ (iSport, Kroatijos olimpinis komitetas) ir kt.

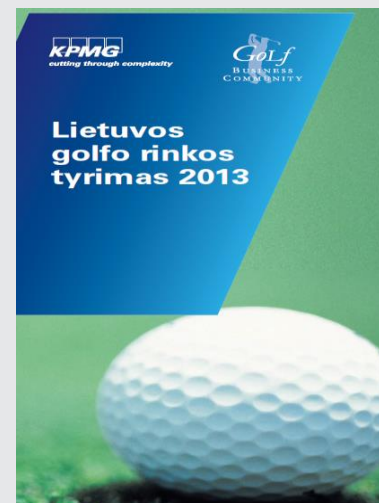
Kokia ekonominės sporto statistikos situacija šalyje? NACIONALINIS LYGMUO

- Nuo 2012 m. vertinama sporto pridėtinė vertė, produkcija ir užimtumas (Statistikos Departamentas)
- 2013-2015 m. vykdytas projektas „Ekonominio sporto poveikio vertinimas Lietuvai“ (Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondas)
- 2015 m. atliktas tyrimas „Gyventojų tyrimas dėl sporto išlaidų“ (KKSD užsakymu, vykdytojas „Sprinter tyrimai“)
- 2015 m. *Pasyvių vartotojų išlaidų sporte struktūra ir jos vertinimas (Senkienė Ieva, MBD)*
- 2016 m. *Namų ūkių išlaidų neformaliai vaikų švietimui Vilniaus mieste tyrimas (Gaškas Tomas, MBD)*

Kokia ekonominės sporto statistikos situacija šalyje? SPORTO ŠAKOS SEGMENTAS

- 2013 m. Krepšinis Lietuvoje: pramoga, religija ar verslas?
Ekonominė studija (DNB)
- 2013 m. Lietuvos golfo rinkos tyrimas (KPMG)

Kokia ekonominės sporto statistikos situacija šalyje? SPORTO RENGINIŲ SEGMENTAS

- 2002 m. Pasaulio veteranų orientavimosi čempionatas, Neringa
- 2006 m. Europos lengvosios atletikos jaunių čempionatas, Kaunas
- 2011 m. Europos vyrų krepšinio čempionato ekonominio poveikio vertinimas, Kaunas
- 2012 m. 5-ųjų TAFISA pasaulio sporto visiems žaidynių „Šiauliai 2012“ socio-ekonominės įtakos vertinimas, Šiauliai

Kas yra **suinteresuoti** ekonominiais sporto statistiniais rodikliais?

Kodėl rodikliai yra **svarbūs**?

Kas yra galutinis ekonominių sporto statistinių rodiklių **vartotojas**?

Ką?

- Dalyviai, organizacijos, darbuotojai...
- Statiniai, finansai

Kaip?

- Statistinės formos (4-5)
- Sistemini duomenys

KOKIU
TIKSLU?

- Fakto, palyginimo, testinumo...
- Analizė, interpretacija, prognozė...

Socialinės ir ekonominės sporto statistikos
rodikliai:

SKAIČIUOJAME

Lietuvos sporto organizacijų darbuotojų skaičius N=8156 (2017)

1.	Kūno kultūros ir sporto departamentas prie LRV	29
1.1.	Kūno kultūros ir sporto departamento prie LRV BJ, UAB, VšĮ	423
2.	Lietuvos tautinis olimpinis komitetas	14
2.1.	Lietuvos tautinio olimpinio komiteto įstaigos	9
3	Lietuvos sporto federacijų sąjunga	4
4	Lietuvos sporto šakų, federacijos, sąjungos, asociacijos (KKSD pripažintos)	195
5	Lietuvos asociacija „Sportas visiems“ ir jos organizacijos	84
6	Neįgaliųjų sporto organizacijos	27
7	Sporto klubai	865
8	Sporto viešosios įstaigos	595
9	Sporto federacijos, sąjungos, asociacijos	62
10	Sporto įmonės (AB, UAB)	19
11	Savivaldybės administracijos sporto padalinys	110
12	Sporto padalinio SUC	2536
13	Švietimo padalinio SUC	1176
14	Privačios SUC	51
15	Bendrojo ugdymo mokyklos (kūno kultūros mokytojai)	1754
16	Profesinio mokymo įstaigos (dėstytojai)	130
17	Aukštesniosios mokyklos (dėstytojai)	8
18	Aukštosios mokyklos (dėstytojai)	65

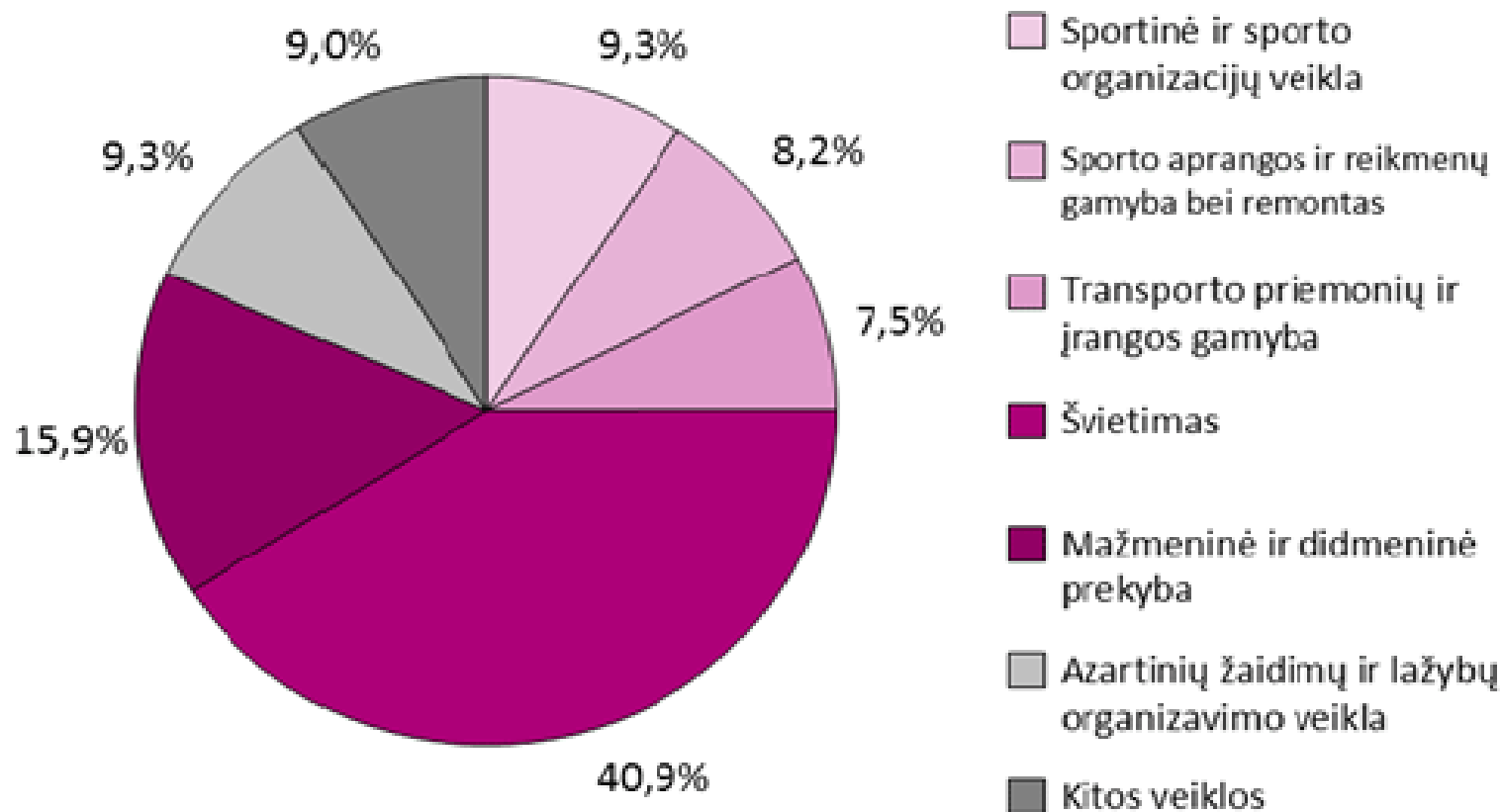
Apyvarta (nefinansų įmonių)

Kodas	Veikla	Apyvarta (nefinansų įmonių) tūkst. EUR				
		2012	2013	2014	2015	2016
R931	Sportinė veikla	24767	26721	22097	31800	45714
R9311	Sporto įrenginių eksploatavimas	7061	6689	5022	4897	6103
R9312	Sporto klubų veikla	12102	15692	13026	21190	19187
R9313	Kūno rengybos centrų veikla	2216	1952	2064	2317	13855
R9319	Kita sportinė veikla	3387	2388	1986	3396	6569

Įmonių skaičius (AB, UAB, VĮ, SĮ ir kiti, išskyrus IĮ ir fizinius asmenis)

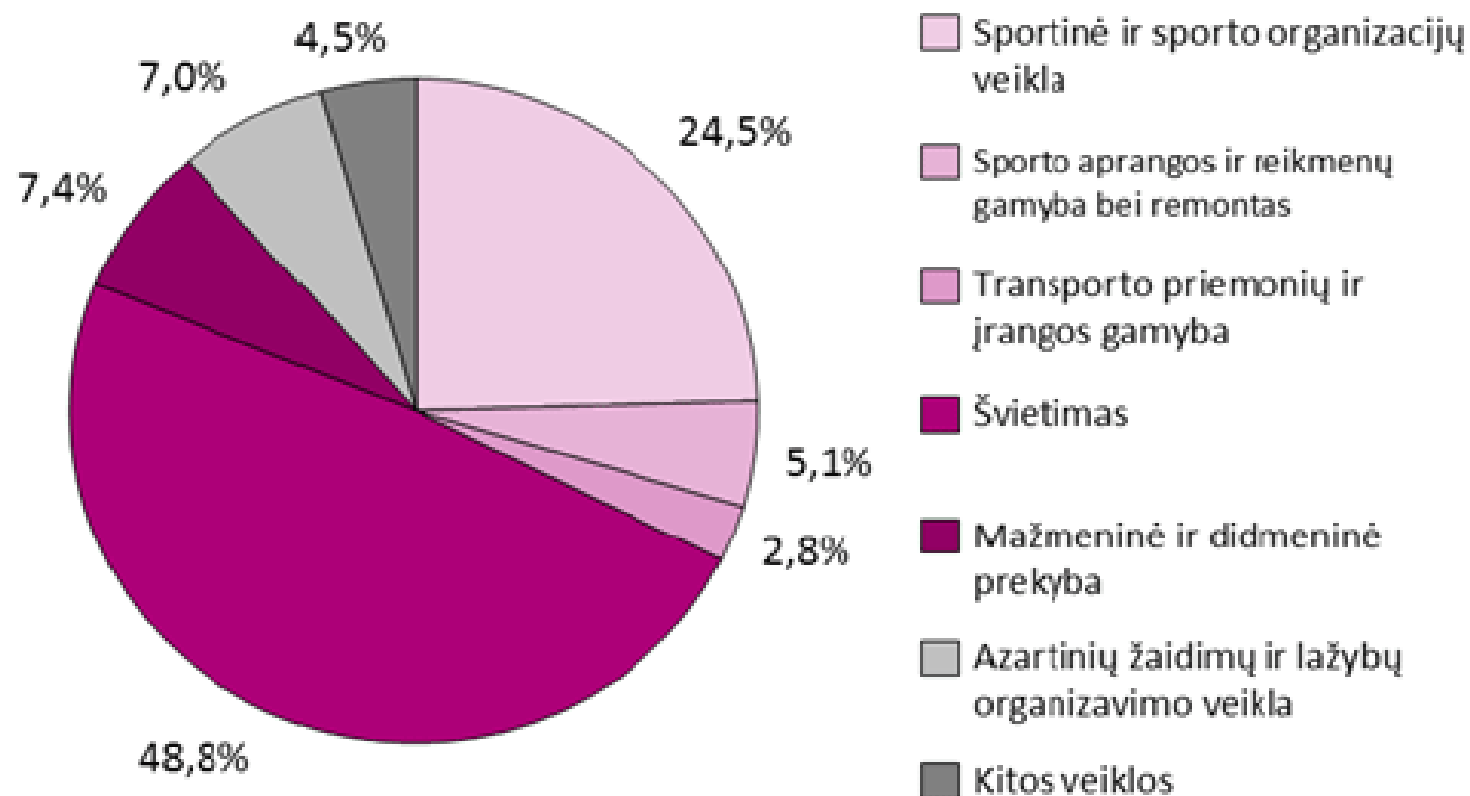
		R931 Sportinė veikla
Įmonių skaičius (AB, UAB, VĮ, SĮ ir kiti, išskyrus IĮ ir fizinius asmenis) vnt.	2016	388
	2015	338
	2014	231
	2013	224
	2012	211

Sporto sektoriaus pridėtinės vertės struktūra pagal ekonominės veiklos rūšis 2016 m.*

* Išankstiniai duomenys

Sporto sektoriuje užimti gyventojai pagal ekonominės veiklos rūšis 2016 m.*

Pagrindiniai sporto ekonominiai rodikliai

Metai	Sporto sektorius, iš viso			Dalis, palyginti su atitinkamais bendrais šalies rodikliais		
	Produkcija, mln. EUR	Pridėtinė vertė, mln. EUR	Užimti gyventojai, tūkst.	Produkcija, proc.	Pridėtinė vertė, proc.	Užimti gyventojai, proc.
2016*	427,8	263,2	19,6	0,65	0,76	1,44
2015	451,1	275,4	18,8	0,72	0,82	1,41

Ekonominė sporto statistika

- Duomenų prieinamumas
- Sporto ekonominė sąskaita
- Papildomų rodiklių poreikis (reklama, draudimas, moksliniai tyrimai)
- Papildomų tyrimų svarba
- Organizacijų (sporto) pateikiamų duomenų skaidrumas ir patikimumas
- Nuolatinė sporto organizacijų įtrauktis, geranoriškumas ir pasitikėjimas

<http://ec.europa.eu/eurostat/web/sport/statistics-illustrated>

Ateities iššūkiai: miesto ir nacionaliniame lygmenyje

- Faktais pagrįstos politikos formavimas
- Regiono socio-ekonominio potencialo vertinimas per sportą
- Darbo rinkos sporte dydis, vystymas ir vertinimas
- Sporto statinių, renginių, komandų ekonominė ir socialinė investicijų grąža
- Išteklių sporto šakoms, organizacijoms, renginiams, iniciatyvoms optimizavimas (3E principas)

*Daryk ką gali,
Su tuo ką turi,
Ten kur esi...*

Dėkoju už dėmesį !